A°. 1834. N°. 41.

JAVASCHE COURANT.

Woensdag den 21sten Mei.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim in Rade, zijn de volgende dispositien genomen:

BENOEMD:

Tot pakhuismeester, scriba en boekhouder bij de Faktorij van den Nederlandschen handel op Japan, de klerk bij die Faktorij, *C. H. de Villeneuve;*

OVERGEPLAATST:

De kontroleur der landelijke inkomsten van de eerste klasse te Pekalongang, *J. J. C. Scharff*, naar de residentie Passaroeang; en

De kontroleur der landelijke inkomsten der eerste klasse te Passaroeang, *J. J. van Stralendorff*, naar Pekalongang.

INOFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 20sten Mei 1834.*

STATEN - GENERAAL.

Sedert de opening der tweede kamer van de Staten-Generaal, is, in de zitting van den 16den December jl., voornamelijk beraadslaagd over de ontwerpen van wet, bepalende de Staats uitgaven over 1831, en de middelen om daarin te voorzien. Dertien sprekers hebben alstoen daarover het woord gevoerd, en wel de heeren *Rengers*, *Bijleveld*, *Wijckmeester*, *Luzac*, *van Alphen*, *Backer*, *Repelaer*, *van Dam van Issell*, *Fockema*, *Schimmelpenninck*, *van den Gronden*, *Hooft en Kniphorst*, welker redevoering n de kamer tot omstreeks vier uren in den middag bezig hield. Slechts drie sprekers hebben zich met de beide wetten kunnen vereenigen, en wel voornamelijk op grond dat, hoezeer de uitgaven te hoog opgevoerd waren, na de laatste veranderingen welke de wetten ondergaan hadden, men de stellige verzekering had bekomen, dat op de twee millioen guldens, welke aanvankelijk buiten beschikking bleven, niet zou worden terug gekomen, en dat het uitzigt van bezuiniging voor de dienst van 1831 geopend was, zoo dat in het vervolg, ter vermijding van toekomende deficitten, de uitgaven en middelen gelijk gesteld zouden worden; dat zij met die plegtige toezegging der Regering genoegen namen, te meer daar er na de verwerping van begrootingswetten, steeds moeijelijkheden ontstonden.

De sprekers die zich tegen de beide ontwerpen van wet verklaarden, beweerden dat zij genoegzaam aan dezelfde gebreken, als die van vroegere jaren onderhevig waren; dat er wederom geene evenredigheid tusschen de uitgaven en middelen bestond, en dat, in weerwil van de buitengewone hoogte, tot welke de belastingen waren opgevoerd, er nog een deficit van 25 tonnen gouds overbleef; dat het ondoelmatig en strijdig met de grondwet was, globaal 2 millioenen van alle de hoofdstukken der begrooting buiten beschikking te houden, daar zulks alle de posten der begrooting op losse schroeven zou stellen; dat de wet der noodzakelijkheid vorderde, om alle mogelijke bezuinigingen met eene vaste hand intevoeren; dat men vooral bij den benarden staat van 's Rijks schatkist, en terwijl duizende landgenooten onder den druk der tijden zuchten, geene duizenden behoorde aantevragen voor kabinetten, museums, instituten, muzijkscholen, enz., even zoo min als een goed huisvader zich daarvoor in schulden zou steken; dat ook de som van ƒ 500,000, ter ondersteuning van sommige takken van nijverheid uitgetrokken, grootendeels, in de tegenwoordige omstandigheden, behoorde te vervallen; dat het cijfer der begrooting, hoe hoog ook opgevoerd, nog niet eens datgene bevatte, hetwelk er onder begrepen had moeten worden, namelijk de 6 pCt. obligatien, tot welker aflossing de Regering gehouden is, en hetgeen in de begrooting der uitgaven niet is aangetroffen; dat ook de Kolonien niet van de Staats begrooting behoorden te verdwijnen, daar zij hierdoor het voorkomen zouden verkrijgen van geen deel meer van het Rijk uit te maken, en dat, ofschoon aan den Koning, overeenkomstig de grondwet, bij uitsluiting het opperbestuur over de volkplantingen in andere werelddeelen is opgedragen, de excedenten dier Kolonien, aan het moederland, hetwelk dezelve in den nood heeft bijgestaan, toekomen, weshalve de gelden die daaruit voortkomen, niet aan het gemeen overleg der Staten Generaal mogen onttrokken worden.

De heer *van Dam van Issell*, over de bijzondere hoofdstukken der begrooting gesproken hebbende, gaf zijne vrees te kennen dat, wanneer men op den slechten weg bleef voortwandelen, niet tegenstaande het sedert 1816 gebleken was, dat men telkens meer en meer achter uit ging, zulks met den ondergang van ons financieel stelsel zou eindigen. Bovendien drong hij aan op de herziening en verbetering der grondwet, en op het daarstellen van den vrede, daar het meer dan tijd was een einde aan den onzekeren staat van zaken te maken. Tot het bekomen van dien vrede, vorderde hij het openbaar maken door de regering, voor het oog der Natie en de Mogendheden, van de voorwaarden waarop wij dien vrede wenschten aantegaan, op dat indien men binnen zekeren tijd, daartoe niet mogt toetreden, wij, met de wapenen in de hand, onder aanvoering van den dapperen Prins van Oranje, te Brussel, die schikkingen zouden eischen. Mogten buitenlandsche Mogendheden den Belgen dan andermaal bijstaan, dat men dan vrede make, daar onze voortdurende inspanning dan wel nooit ingang zal vinden, welken vrede, na al de opofferingen van de natie, na den tiendaagschen veldtogt, en na de verdediging van de Citadel van Antwerpen, in geen geval schandelijk kan zijn voor Nederland; terwijl de sommen, voor oorlog bestemd, aan de dapperen bij hunnen terugkeer in het Vaderland kunnen worden uitgereikt. Er bestond voor het oogenblik groote behoefte aan een einde, daar het schadelijkste, wat ons te beurt kon vallen, niet zoo schadelijk was als onze tegenwoordige toestand, daar wij nu in financiele bekommeringen, zonder grondwet, zonder onafhankelijkheid van de regterlijke magt, zonder sijstema voortleefden, 't geen het openbaar crediet ten slotte, geheel zou doen verloren gaan.

De beraadslagingen over dit zeer belangrijk onderwerp, zijn gedurende de volgende dagen, met ijver voortgezet; wij behouden ons voor, dezelve nader bij uittreksels medetedeelen.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

In het dagblad van 's Gravenhage leest men:

»De geschiedenis der Nederlanders, buiten Europa, staat eerstdaags met een belangrijk werk vermeerderd te worden, te weten: *Over den oorlog op Java, van* 1825 *tot* 1830, beschreven door den Majoor *de Stuers*, chef van den staf bij den Opperbevelhebber der troepen in de provincie Zeeland, voormaals in onderscheidene militaire betrekkingen in Indie dienende, en die den oorlog van deszelfs begin tot het einde heeft bijgewoond. Dit werk is in de Fransche taal geschreven, en zal worden uitgegeven bij de boekhandelaars *S.* en *J. Luchtmans*, te Leiden, in groot quarto en voorzien van een aantal platen, portretten en kaarten.”

De Gentsche Messager deelt in een harer nummers van December jl., eenen nieuwen brief van zestien fabrikanten van Eecloo en Waerschoot mede, volgens welken de toestand van den handel in katoenen lijnwaden in Belgie ongunstiger is, dan ooit.

Te gelijk vindt men in het Antwerpsche Handelsblad eene uitgewerkte lijst der koopvaarders, die voor den Belgischen opstand aan te Antwerpen gevestigde scheepsreeders toebehoorden, doch thans onder Nederlandsche vlag varen, en beschouwd kunnen worden niet meer aan Belgie te behooren. Op die lijst komen 50 schepen voor, te zamen metende 24,730 ton. De 40 kleinere koopvaarders, die aan de haven van Antwerpen zijn blijven behooren, meten, volgens hetzelfde blad, te zamen slechts 7,112 ton.

FRANKRIJK.

Wij laten hieronder alsnu, in haar geheel volgen, de aanspraak van den Koning der Franschen, bij de opening der wetgevende kamers, op den 23 December jl:

» MIJNE HEEREN DE PAIRS EN AFGEVAARDIGDEN!

» De rust van Frankrijk is sedert uwe laatste Zitting niet gestoord geworden. Het land geniet de weldaden der orde en van den vrede. Allerwege ontvangen de pogingen van vlijt en nijverheid derzelver belooning. De bevolking, bezig en rustig, rekent op de hechtheid onzer instellingen, op mijne trouw in derzelver handhaving, en de openbare veiligheid is het pand van den Nationalen voorspoed.

» Het is door het waarborgen van alle regten, door het beschermen van alle belangen, het is door de billijkheid en gematigdheid onzer staatkunde, dat wij deze gelukkige uitkomsten hebben ververkregen.

» Om derzelver duurzaamheid te verzekeren, zullen wij met nadruk en geduld in hetzelfde stelsel volharden. Eene aanhoudende waakzaamheid is nog steeds noodzakelijk; dolzinnige hartstogten, laakbare maatregelen pogen de maatschappelijke orde omver te storten.

» Wij zullen aan deze tegenoverstellen uwe getrouwe medewerking, de vastheid der magistraten, de werkzaamheid der administratie, den moed en de vaderlandsliefde der nationale garde en des legers, de wijsheid der natie, onderrigt van de gevaren der illusien, verspreid door hen, welke de vrijheid aantasten, terwijl zij voorgeven haar te verdedigen, en wij zullen de zegepraal der constitutionnele orde en onze vorderingen in de beschaving verzekeren.

» Aldus, mijne Heeren, zullen wij een einde maken aan de revolutien, en den wensch van Frankrijk vervullen.

» Ik betuig den lande mijnen dank voor den steun, welken hetzelve mij verleend heeft. Ik dank het voor de betuigingen van vertrouwen en gehechtheid, welke het mij heeft gegeven: ik heb dezelve met aandoening ontvangen in die departementen, welke ik doorgereisd heb, en ik dank vurigijk de voorzienigheid voor de weldaden, welke ons vaderland reeds geniet, en voor die, welke de toekomst aan hetzelve belooft.

» Gij zult mij ook, mijne Heeren, in mijne pogingen ondersteunen, om de toeneming van den nationalen rijkdom te beschermen, door voor onze handel en nijverheid nieuwe bronnen van welvaart te openen en om arbeid en de middelen van bestaan onder alle klassen der bevolking te verspreiden.

» Ik hoop dat de nieuwe wetgeving op het stuk van douanen, terwijl dezelve een blijk is van de vorderingen onzer nijverheid, de aan haar verschuldigde bescherming zal overeenbrengen met de beginselen van wijze vrijheid, welke de verlichte gouvernementen geneigd zijn in te willigen.

» Het volksonderwijs heeft, dank zij uwer medewerking, eene heilzame impulsie bekomen.

» De finantie-wetten, en die, welke de uitvoering der traktaten vereischt, zullen U spoedig aangeboden worden. De openbare schatkist neemt toe, en alles doet vooruitzien dat zij de opgaande beweging onzer welvaart volgen zal.

» Onderscheidene ontwerpen van wet, waarvan sommigen u reeds voorgesteld zijn, zullen insgelijks aan uwe beraadslagingen worden onderworpen. Ik heb reden te hopen, dat de beloften onzer Charte in den loop dezer Zitting zullen worden vervuld.

» Ik acht mij gelukkig te kunnen aankondigen dat onze betrekkingen met alle Mogendheden, en de verzekeringen, welke ik van hunne gezindheid jegens ons ontvang, geenen twijfel overlaten nopens het behoud van den algemeenen vrede.

» Het schiereiland is het tooneel van ernstige gebeurtenissen geweest.

» Zoodra het Gouvernement der Koningin Maria II te Lissabon hersteld was, heb ik mijne diplomatische betrekkingen met Portugal weder aangeknoopt.

» In Spanje heeft de dood van Koning Ferdinand VII de Prinses zijne dochter op den troon geroepen: ik heb mij gehaast de Koningin Isabella II te erkennen, hopende dat deze spoedige erkenning, en de betrekkingen, welke zij tusschen mijn Gouvernement en dat der Koningin-Regentes aanknoopte, mede zouden werken, om Spanje voor de verwoesting te behoeden, welke hetzelve bedreigde. Reeds begint de kalmte in de provincien te herleven, waar de opstand uitgebroken was. Het legerkorps, waarvan ik de oprigting bevolen heb, zal onze grenzen tegen alle gebeurtenissen beveiligen.

» Steeds naauw verbonden met Groot-Brittanje, hebben wij alle reden te vertrouwen, dat de moeijelijkheden, welke voor alsnog de sluiting van het definitief traktaat tusschen den Koning der Belgen en den Koning der Nederlanden in den weg staan, niet langer de groote belangen van Belgie noch de rust van Europa kunnen doen gevaar loopen.

» Zwitserland is een oogenblik verontrust geworden door onlusten, welke echter de wijsheid van deszelfs regering spoedig heeft weten te dempen. Ik heb mij gehaast aan dezelve alle diensten te bewijzen, welke zij van eenen getrouwen en belangeloozen bondgenoot verwachten konde.

» Het Ottomannische Rijk is door groote gevaren bedreigd geworden: ik heb getracht eene bevrediging te verhaasten, welke de belangen van Frankrijk en de hechtheid der Europesche orde gebiedend vorderden. Ik zal mijne pogingen voortzetten om het behoud daarvan te verzekeren.

» De gebeurtenissen, waarover ik u zoo even heb onderhouden, en inzonderheid de gesteldheid van het schiereiland, hebben mij den pligt opgelegd, het leger op den voet te handhaven, dien de veiligheid van den staat eischte.

» Volbrengen wij ons werk, Mijne Heeren; moge de orde, magtig en geëerbiedigd, voortaan tegen alle aanranding verdedigd blijven; moge de krachtdadige bescherming der nationale belangen ook de laatste hoop der oproerige partijen vernielen, en Frankrijk, gelukkig en vrij onder de beschermende hand van het Gouvernement, hetwelk het heeft gekozen, zal eindelijk onbelemmerd den loop zijner welvaart volgen. Dit is mijn vurigste wensch; gij zult met mij medewerken om de algeheele vervulling daarvan te verzekeren.

PRUISSEN.

Bij een onlangs bekend gemaakt kabinets bevel heeft de Koning van Pruissen bepaald, dat er voortaan bij de toepassing der strafwetten onderscheid gemaakt moet worden tusschen den misdadiger, die vóór zijne veroordeeling door de bekentenis van zijne schuld een bewijs van berouw geeft, en dengeen die door eene volstandige ontkentenis zijne schuld verzwaart. Dienvolgens zal voortaan tegen een beschuldigde die, alvorens van zijne misdaad overtuigd te zijn, eene vrijwillige bekentenis aflegt, altijd het minimum der bij de wet bepaalde straf worden uitgesproken.

PORTUGAL.

De brieven van Lissabon tot den 12den December maken melding van ernstig misnoegen onder den adel aldaar. Die ontevredenheid is veroorzaakt door het in hechtenis nemen van den graaf *de Taipa*, ter zake van het laten drukken van een' brief, door hem aan Don *Pedro* geschreven, waarin hij zich verklaart tegen de daden der kommissie voor het afschaffen van geestelijke gestichten. De graaf werd op de straat gearresteerd door een' deurwaarder, doch ontvlugtte en zocht eene wijkplaats in het huis van den graaf *de Ficalho*, die weigerde hem aan de policie uit te leveren en zich met de markiezen *de Loulè* en *de Fronteira* naar Don *Pedro* begaf, om zich namens de overige pairs, die te Lissabon waren, te beklagen over die arrestatie, als strijdende met de voorregten van het pairschap; kunnende geen pair noch afgevaardigde in hechtenis genomen worden, zonder uitdrukkelijk bevel van de Kamers, waartoe hij behoort. Don *Pedro* beloofde hun genoegdoening; doch de minister *de Carvalho* gaf op een protest, door negen pairs onderteekend, waaronder zich ook de hertogen *de Palmella* en *de Terceira* bevinden, ten antwoord dat men ook acht zou slaan op de onschendbaarheid der pairs, doch dat volgens het charter elkeen gelijk voor de wet was, en dat het bevel, om den graaf *de Taipa* te vatten, wettiglijk was verleend. De graaf is daarop aan boord van het Engelsch schip *Asia* gevlugt en door admiraal *Parker* opgenomen.

MENGELINGEN.

OVER DEN STAATKUNDIGEN TOESTAND VAN DUITSCHLAND.

Het is, zegt een der vaderlandsche dagbladen, uit de openbare handelingen der Duitsche Vorsten aan allen blijkbaar, dat er tweederlei gevoelens bij hen heerschen en sommigen, hetzij uit eigene overtuiging, hetzij door den drang der omstandigheden, naar de Fransche beginselen van vrijheid overhellen, anderen hunne liefde voor onbepaalde alleenheersching en vorstelijke willekeur geenszins verbergen; en zelfs, dat dezelfde Regenten nu eens het eene, dan het andere beginsel huldigen. Onder deze laatsten schijnt de Koning van Beijeren te behooren, die, een voortreffelijk Dichter, met echt-dichterlijke luim, de teugels der regering nu eens slap laat hangen, dan streng toehaalt, en op denzelfden oogenblik, dat hij aan de opgestane Grieken zijnen zoon ten Koning geeft, in zijn Rijk eenige vrouwen, die aan staatkundige gevangenen verkwikking hadden *willen* bezorgen wegens dit *voornemen* laat vervolgen en zijn ministerie, nadat zij door de eene regtbank zijn vrijgesproken, van deze vrijspraak tot eene andere laat appelleren. Niet mindere verdeeldheid heerscht er bij de Duitsche natie. Het *Journal de la Haye* belooft hierover het een en ander te zullen mededeelen, en begint al vast met een belangrijk stuk te leveren, waar uit het volgende, met eenige verandering, is overgenomen. Meer dan immer is, volgens hetzelve, de inwendige toestand van Duitschland tusschen twee tegenovergestelde krachten verdeeld. Van de eene zijde is er sterk en duidelijk gevoel van volkseenheid bij de individu's, aan de andere zijde is de staatkundige versnippering des volks eene onoverkomelijke hindernis, om die eenheid gelukkig door te zetten. Waartoe dient het, zeggen de Duitschers, dat ons land door zijne ligging het hart van Europa is, waartoe, dat wij eene aanzienlijke hoogte van beschaving hebben bereikt, indien het lot ons weigert, ons noodzakelijke bewerktuiging te geven voor het leven, met hetwelk wij inwendig zijn bezield? Bij NAPOLEON's val spraken zij reeds zoo en wenschten zij de herstelling van het Duitsche Rijk. Om aan hun verlangen eenigzins te gemoet te komen, rigtten de Vorsten het Duitsche Verbond op. Dit was zamengesteld uit twee verschillende beginselen. De bepalingen, welke uit het eene voortvloeiden, waren die van eene naauwe vereeniging van Souvereine Staten: die uit het andere ontstonden, waren alleen geschikt vodr éénen Bondgenootschappelijken Staat, gelijk Zwitserland of Noord-Amerika. De Vorsten gingen in dit Verbond met onverschilligheid of ook wel met tegenzin. De Natie stelde er een levendig belang in, en hoopte met geestdrift, dat uit de grondslagen van het algemeene en bijzondere regt voor alle Duitsche Staten, welke daarin waren vastgesteld, eene besturende oppermagt over geheel Duitschland zoude voortvloeijen. Dat dit Verbond Duitschland in den Franschen zin één zou maken, dit verwachtte en begeerde zij niet. Die centralisatie heeft te vele nadeelige gevolgen. Het moest niet het *onderscheid* der Staten doen verdwijnen, maar de *tegenspraak* die er was; en derzelver zelfstandigheid niet onderdrukken, maar in harmonie brengen.

Deze hoop is dus verre te leur gesteld. Er zijn niet, gelijk de Bondsakte beveelt, in alle Staten Constitutiën ingevoerd; er is geene algemeene wet op de drukpers gemaakt, noch op het handelsverkeer der Staten onderling; noch ook is het militaire stelsel en de betrekking van Duitschland naar buiten geregeld. Wel verre dat de Regeringen de Bondsakten zouden hebben uitgevoerd, hebben zij dezelve tot op de Fransche Julij-omwenteling tegengewerkt.

De wijnbouw der Romeinen.

In de vroegste tijden van het gemeenebest behoorde de wijn tot de zeldzaamheden, en men plagt denzelven alleen bij offeranden te gebruiken. Doch toen de aanbouw van den wijnstok toenam, en het sap der druiven vermeerderde, hief men de beperkingen op, en ieder kon nu naar welgevallen wijn drinken. De aanbouwing des wijns werd onder de eerste Keizers zoo sterk uitgeoefend, dat de graanbouw daaronder leed. Daarom verbood DOMITIANUS, in *Italie* nieuwe wijnbergen aan te leggen, en in de provinciën moest ten minste de helft der wijnstokken uitgeroeid worden. Echter werd dit bevel naderhand spoedig weder ingetrokken.

De Romeinen leidden hunne wijnstokken in de hoogte, door dezelve aan zekere boomen, bij voorbeeld, aan populieren en olmen te binden. Daarom zeide men van deze boomen, dat zij met de wijnstokken, en de wijnstokken met hen gepaard werden. Dewijl zij echter nooit aan ahornboomen gebonden werden, zoo werd deze boom niet oneigenaardig *coelebs*, dat is, ongehuwd, genoemd.

De wijn werd in die tijden bijna even zoo bereid als tegenwoordig. Men plukte de druiven in korven van wijngaarden, en trapte dezelve met de voeten. Het sap werd, met eene pers uitgedrukt, door eene zeef gelaten, en in eene groote ton of kuip opgevangen, of men deed hetzelve in een groot vat, dat uit hout of pottebakkersaarde gemaakt was, totdat hetzelve gegist had.

De most of nieuwe wijn (*mustum*), werd van de moer gezuiverd, door er de dojers van duiveneijeren onder te mengen, gelijk het wit van hoenderëijeren tot hetzelfde doel gebruikt wordt. Vervolgens goot men den wijn in kleinere vaten, die gewoonlijk uit leem gemaakt waren, en *testae* heetten, en bedekte dezelve met pek of kalk, nadat men dezelve met eene spon gesloten had. Somtijds werd ook de wijn in lederen zakken bewaard. Op elk vat zette men den naam der Consuls of het jaar, in hetwelk hetzelve gemaakt was geworden. De oudste wijn kreeg zijne plaats in het achterste gedeelte van den kelder.

Wanneer men een vat ledigde, zoo legde men het op zij, en goot er den wijn uit; want de Romeinen wisten niets van hevels of tappen, zoo als wij. Zij ledigden geheele vaten in groote bekers, welke te *Allesae*, eene stad in *Samnium*, gemaakt werden.

Om den wijn zuiver en zoet te maken, bragt men hem somtijds in den rook, of in het bovenste deel van het huis. Hij werd dikwijls zeer lang bewaard. Nog ten tijde van PLINIUS was er wijn, die onder het Consulschap van OPIMIUS, dat is, in het jaar 633 na de bouwing van *Rome*, dus bijna vóór twee honderd jaren, geperst was geworden. Om den wijn regt duurzaam te maken, plagt men den most tot op de helft, of tot op een derde deel, te verkoken; en om hem eenen aangenamen reuk of smaak te geven, vermengde men denzelven met pek of met zekere kruiden.

Men onderscheidde de wijnen gewoonlijk naar de plaatsen, waar dezelve groeiden. Van daar spreken de Schrijvers van Talerner-, Albaner-, Surrentijner-, Chier- en Rhodieser-wijn. Ook naar de kleur en den ouderdom onderscheidde men dezelve.

De Romeinen zetteden den wijn niet eerder, dan met het nageregt op tafel, en maakten van denzelven, eer zij dronken, den goden plengoffers. Na den slag bij *Octium* werden ook, ingevolge een besluit van den Senaat, aan AUGUSTUS dergelijke toegebragt. Het druivensap werd in aarden vaten met handvatsels, of in groote kruiken of flesschen van glas, leder of potaarde opgebragt. Aan iedere flesch hingen briefjes of reepjes perkament, waarop eene korte beschrijving van de hoedanigheid en den ouderdom des wijns stond. Somtijds zette men den gasten naar hunnen verschillenden rang, verschillende soorten van wijnen en vruchten voor.

Verder werd de wijn in eene groote bokaal met water aangemengd, en dan eerst uit denzelven in kleinere vaatwerken of bekers gegoten. De drinkvaten droegen onderscheidene namen, en waren uit velerlei stoffen vervaardigd, bij voorbeeld, uit beukenhout, leem, glas, barnsteen, zilver en goud. Somtijds waren er versierselen van beeldhouw- en snijwerk aan. Ook met figuren, die men naar welgevallen, daarop leggen, en weder wegnemen kon, of met edel gesteenten, die men te dien einde van de vingers nam. Men had zelfs drinkvaten uit kostbare steenen, uit kristal, uit ametist, enz.

Om den wijn met water te mengen, koos men slaven, en gewoonlijk knapen van een schoon voorkomen. Deze moesten hem ook opdienen. Zij gebruikten tot dit oogmerk eenen kleinen beker, met welken zij den wijn maten, die omtrent een kwart besloeg. Ter aanvulling bedienden zij zich van eene kleine maat, *ligula* of *cochlear* genaamd. In plaats van met water, mengde men somtijds den wijn met sneeuw, ten minste, gedeeltelijk.

De Romeinen dronken ook gezondheden. De meest gebruikelijke was: *bene mihi, bene vobis*, dat is: op mijn en uw welzijn. Somtijds dronken zij op het welzijn eens vriends of eener vriendin, en wel zoo vele bekers, als de naam van hem of haar letters had, of als zij hun jaren wenschten. Een gebruikelijk getal was drie, naar het getal der Gratiën, of negen, naar het getal der Muzen. De Grieken dronken eerst ter eere der goden, en vervolgens op het welzijn hunner vrienden. Zij begonnen met kleine drinkvaten, en eindigden met groote, en noemden den persoon bij naam, wien zij het drinkvat overreikten.

Somtijds werd bij de gastmalen een geraamte van eenen doode, of eene afbeelding daarvan, naar het voorbeeld der Egyptenaren, in het vertrek gebragt. De gastheer plagt dan, op hetzelve ziende, te zeggen: » Drink en wees gelukkig, want dit zult gij ook na den dood worden." Somtijds bekransten de ouden hunne drinkvaten met bloemen.

—Een Engelschman, die veel van de natuurlijke historie houdt, was in vriendschap geraakt met den bekenden heer *Martin*, en ging elken dag de menagerie van leeuwen, beeren, tijgers en andere beesten in den plantentuin bezoeken. — Op zekeren dag komt de Engelschman in den tuin, terwijl het hok van een der leeuwen open was gelaten; eer hij er aan denkt, komt de leeuw op hem aan, en laat geen tijd, om terug te keeren. In angst vat de Engelschman zijne snuifdoos en werpt de snuif naar den neus van den leeuw, die, niet wetende wat hem overkomt, blijft stilstaan, en eindelijk niezende en de manen schuddende aftrok. De Engelschman had daardoor tijd, zich uit zijne gevaarlijke positie te redden.

—Eene gebeurtenis, welke te Turin op eene school heeft plaats gehad, die door de zusters van *St. Joseph* wordt bestuurd, is het onderwerp van veler gesprekken geweest. Eenige der scholieren zich niet wel gedragen hebbende, werden zij door de leermeesteressen met de verschijning van den duivel bedreigd. Werkelijk, op een gegeven teeken, verscheen een schoorsteenveger, die zich met horens had voorzien en vuur spuwde. De schrik der kinderen was zoodanig, dat verscheidene bewusteloos werden. Op het gekerm en geschreeuw der kinderen kwamen vele lieden toeloopen; ook de vicaris snelde toe, om de orde te herstellen; intusschen waren verscheidene kinderen het offer van deze grap geworden, als zijnde door den schrik gestorven.

ADVERTENTIEN.

EDICTALE CITATIE.

Voor den Lande. Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den Fiscaal bij denzelven Raad Mr. *Carl Hultman*, R. O. voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië, in dato 30 april 1834, gedaan verzoek, hebben verleend

het tweede defaut en de profijten van dien regtens, met admissie tot het doen eener derde citatie bij edicte, op en tegen allen en een iegelijk, die vermeenen mogten eenige actie, aanspraak of pretentie te hebben:

1°. Op eene bedrage van *f* 55 (vijf-en-vijftig guldens) kopermunt, zijnde het provenu van eene, op de publieke vendutie verkochte defecte praauw *Bessee*, met derzelver mast, alsmede een jatiehouten balk, gevonden aan den oostkant van het strand van Karimon Java, en

2°. Op eene bedrage van *f* 10 (tien guldens) kopermunt, zijnde het provenu van eene, op de publieke vendutie verkochte praauw *Sampan*, mede aldaar aan strand gevonden;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij voornoemden Raad, bij deze voor de derde maal dagvaard elk en een iegelijk, welke zouden vermeenen eenig regt, actie of pretentie te hebben, op de bovengenoemde vendu-rendementen van een gezamenlijke bedrage van *f* 65, om op woensdag den 11den junij 1834, des morgens ten half acht ure, ter openbare rolle van meergemelden Raad, in persoon dan wel bij gemagtigde te compareren, ten einde het tweede defaut te purgeren, en alsnog hun vermeend regt en pretentie te instituëren, voorts te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als door den Fiscaal R. O., ter rolle van den 19den maart 1834, is gedaan en genomen, tot toewijzing van meergemelde provenuën der verkochte praauwen, enz., aan den Lande, daarop te antwoorden en te procederen als naar regten.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd voor de puije van het raadhuis te Samarang den 7den mei 1834.

De deurwaarder voornd.
A. PIJL.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Uit de hand te koop, een stuk Wei en Zaailand, met dies gebouwen, voorzien van een aanzienlijken klapper tuin, padievelden, vruchten en kaneelboomen, gelegen te Biedara Tjiena; een huis staande bezijden de Voorrei over de kerk; een huis staande op klein Roea-Malakka; een biljardtafel enz., te bevragen bij *A. D. Jong.*

15 mei 1834.

—In het laatst dezer maand zal bij openbare veiling worden verkocht, het brikschip CHARLOTTA, groot circa 75 lasten, hetzelve is op nieuw getimmerd en nieuw gekoperd; voorzien van een compleete inventaris, en dadelijk gereed zee te kiezen. De inventaris ligt ter lezing op Batavia bij *Wattendorff*, *Hipp en Zimmerman*; te Samarang bij *Hipp en Co.* en op Soerabaija bij *Versluis en Co.* en *J. G. Muller.* SOERABAIJA, *10 mei 1834.*

—*De Nijs*, *Brown en Co.*, hebben per de JOHANNA, van Rotterdam, en andere schepen ontvangen, diverse fijne en ordinaire wijnen, princesse bier op vaten, pale ale en porter bier op vaten en in Engeland afgetapt, jenever, brandewijn, seltserwater, lijn-olie, witlood, allerhande soorten van goede provisien, amerikaansch meel, spermaceti kaarsen, fijne en wagenlakens, grijn, modewaren, gekleurde zijde zakdoeken, meubelchitzen, witte en ongebleekte katoenen, molton deekens, bijouterien, engelsche gouden en zilveren horlogien, zilverwerken, jagtkruid, hagel, manilla en echte havanah sigaren, zeildoek en meer andere goederen.

—*J. van Dijk*, heeft per de laatste aangekomen schepen ontvangen, boter, kaas, hammen, gerookt vleesch, tongen, saucijsdebologne, anchovis, haring, zoute visch, gerookte zalm, folpens, saucijsen, moodzalm, ingelegde groenten, amandelen, zuren, gedroogde vruchten, tuinbonen en doperwten, pruimedanten, banket, koek, suikerwerk, likeuren van Focken, vruchten op brandewijn, roode-, madeira-, rijnsche- en champagne wijn, enz.

—*Groen* en *Vervooren* hebben ontvangen per het schip DE JOHANNA, kapt. *Bergman*, super fijne zwart-, blaauw-, bruin- en olijfkleurde lakens.

—In den loop der aanstaande maand zal publiek worden verkocht, een huis gelegen in Kampong Scott, thans bewoond door den heer *J. G. Wilson.*

BATAVIA, *15 mei 1834.*

—In den loop der aanstaande maand junij, ter instantie van den advokaat Mr. *F. van Teuten*, voor en van wege *Lim Pokgoan*, zullen door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheden, toebehoorende aan *Lim Tonghan:*

Zeker den comparant in eigendom toebehoorend erf, krachtens koopbrief van den 31sten december 1817, pagina 621, zijnde een restant stuk grond, bebouwd met een steenen kongsie, en onderscheidene gebouwen en lootzen zamengesteld uit jattie en bovenlandsch hout, steenen en bamboezen wanden, bamboezen dakribben, alle met pannen gedekt, staande en gelegen buiten de voormalige Diestpoort, in het westerveld het 1ste en 2de deel van het blok O, sub no. . . . . bij de verponding doorloopende onder no. 6562.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voorschreven vastigheid, zoude willen pretenderen, en zich opposeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekende bekend.

BATAVIA, *De deurwaarder voornoemd,*
den 15den mei 1834. E. JACOBS.

—Op de vendutie van heden bij den heer *Polachek*, zal mede worden verkocht, eene lijfeigene, zijnde braaf, eerlijk, zeer zachtaardig om met kinderen omtegaan, is mede naaister, huis- en lijfmeid, oud omtrent 19 jaren, met haar reeds geannonceerde broeder en zulks om verevening van eenen gemeenschappelijken boedel.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

B. VELSINK, weduwenaar van *M. Raket.*
met
C. A. DE LASSOSAIJ.

SAMARANG, *den 7den mei 1834.*

—Getrouwd,

W. H. H. VAN RIEMSDIJK,
met
C. G. C. HARDIJ.

BATAVIA, *14 mei 1834.*

—Getrouwd,

W. A. CREMER,
met
J. C. S. WILLEMS.

WELTEVREDEN, *18 mei 1834.*

GEBOORTEN.

Heden is zeer voorspoedig bevallen van eene dochter, de echtgenoot van

REMBANG, *den 9den mei 1834.* J. D. MICHEL.

—Heden verloste gelukkig van eene welgeschapen dochter *H. Boonardt*, geliefde echtgenoot van

BANKALLANG, *3 mei 1834.*

G. VERMAESEN, *2de luit.*

—Heden beviel vrij voorspoedig, hoewel ontijdig, van een dochtertje, *J. M. van der Rijse*, geliefde echtgenoot van

H. VAN RIJCK DE GROOT.

MUNTOK, *den 25sten April 1834.*

—Heden beviel mijne geliefde echtgenoot, *Maria Adriana Cornelia Senn van Basel*, van eene dochter.

C. SPECHT.

BATAVIA, *18 mei 1834.*

—Heden beviel van eenen zoon, de echtgenoot van

G. A. HEINTZEN.

WELTEVREDEN, *20 mei 1834.*

—Bevallen van een zoon, de echtgenoot van

P. A. EVERS.

BATAVIA, *19 mei 1834.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van circa 39 jaren, de heer *Thomas Cornelis Thaarup*, in leven kapitein van het partikulier brikschip CHARLOTTA.

Debiteuren en crediteuren worden verzocht binnen drie maanden opgave of betaling te doen aan de

Executeuren,

SOERABAIJA, J. G. MULLER.
7 mei 1834. *De gesubstitueerde executeur,*
R. W. VERSLUIJS.

—Het behaagde de voorzienigheid, in den afgeloopen nacht, mijne tedergeliefde en van elk geachte huisvrouw *Catharina Johanna Dielwart*, in den ouderdom van ruim 35 jaren, na eene allergelukkigste echtverbintenis, aan de gevolgen eener zware verlossing van twee gezonde kinderen, van mijne zijde weg te rukken. Zij laat mij negen allen nog onnozele kinderen na, die in haar de tederhartigste moeder en de trouwste verzorgster missen, en wier hulpbehoevende toestand mij, op de nadrukkelijkste wijze, tot reden en pligt vermaant, om niet te bezwijken onder den last van het lijden, waardoor ik word ter neder gedrukt.

AMBOINA, *den 25sten januarij 1834.*

VAN DER EB.

—Heden werd ons tot onze bittere smart door den dood ontrukt, ons hartelijk geliefd zoontje *Theodorus Adriaan*, oud bijna 21 maanden.

T. A. VAN DER DOES.
S. A. L. VAN DER DOES.
geb. *van Heemsteden.*

BATAVIA,
17 mei 1834.

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

WOENSDAG den 21sten Mei 1834.

NAGELATEN BOEDELS.

Prodeo. De weeskamer te Soerabaija, roept bij dezen elk en een iegelijk op, die iets te vorderen heeft van of verschuldigd is aan de boedels van de koloniale zeevarenden *J. A. Gobel*, *F. A. Degrdoul* en *A. Coupeau*, om daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van *drie* maanden gerekend van heden. — Namens de weeskamer.

SOERABAIJA, *De secretaris,*
den 10den mei 1834. OOSTHOEK.

—Al de genen welke iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel en nalatenschap van wijlen den heer *Hendrik Beth*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden, aan president en leden van de factorij der nederlandsche handelmaatschappij, als testamentaire en codicillaire executeuren.

BATAVIA, F. H. SPENGLER.
den 16den mei 1834. C. J. VERKOUTEREN.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Bij vonnis definitief van den raad van justitie te Soerabaija, de date 7 mei 1834, zijn gesepareerd van bijwoning en goederen Mr. *Johan Frederick Walraee van Nes*, en deszelfs echtgenoot vrouwe *Maria Antoinetta van Nes*, geboren *Kemij*, wordende hiervan deze kennisgave gedaan op vordering van eerstgenoemden door

C. F. VAN KOETSVELD DU CROCQ, *natarel. proc.*

—Aandeelen in de Javasche Bank, verkrijgbaar bij de Factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij.

—Te huur, de landen Pondok Petoe en Rampoa, gelegen aan den westerweg, adres bij den eigenaar

T. G. CANTERVISSCHER.

BATAVIASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

Algemeene Vergadering op donderdag den 22sten dezer, te 7 ure, in de loots op het Koningsplein. Wordt tevens ter kennis van de Heeren Leden gebragt, dat de paarden voor de Wedloopen op vrijdag en zaturdag den 23 en 24sten dezer, op woensdag en donderdag ochtend den 21 en 22sten, van 6 tot 7 ure, zullen worden ingeschreven en gemeten, zullende tot dat einde eene commissie présent zijn in de loots der Societeit.

Namen de Directie.
De Secretaris,
J. BRETON DE NIJS.

BATAVIA RACING CLUB.

General Meeting on Thursday the 22d, instant, at 7 o'clock in the evening, at the stand on the Koningsplein. Notice is hereby given to the Gentlemen Members, that the horses for the Races on Friday and Saturday the 23d and 24th instant, may be entered and measured between 6 and 7 o'clock in the morning of Wednesday and Thursday the 21st and 22d, at the stand where a Commission will attend for that purpose.

In the Name of the Direction.
J. BRETON DE NYS, *Secretary.*

—Benoodigd een administrateur op een land, adres bij de heeren *Wattendorff*, *Hipp* en *Zimmerman*.

VERTREKKENDE PERSONEN.

De ondergeteekende advokaat verlaat voor één jaar Java, en heeft tot generale gemagtigden de heeren Mr. *J. M. Linnenschmidt van Loffelt* en *A. A. Vinju*.

BATAVIA, *16 mei 1834.*

P. C. ARDESCH.

—*Burger* en *de Villeneuve*, vertrekken naar Japan.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaya*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Tarwe brood de 12 oncen . .	»	30	»	25	»	33 ⅓
Varkens-vleesch het katti . .	»	40	»	36	»	30
Ossen vleesch het ℔	»	25	»	20	»	16

MARKTPRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaija*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Rijst, eerste soort, per koijang .	151	»	100	»		
Idem, tweede soort, per koijang .	140	»	85	»	145	»
Idem, derde soort, per koijang .	127	»	70	»		
Idem, eerste soort, per gantang (of pikel) . .	»	63	»	48	»	»
Idem, tweede soort, per gantang	»	58	»	37	»	»
Idem, derde soort, per gantang .	»	54	»	30	»	»
Koffij, per pikel	35	»	30	»	28	»
Klapper-olie, per takker van 33 bottels	6	»	8	60	12	21
Katjang-olie, per takker van 33 bottels	6	»	6	60	5	94
Dempel-olie, per pikel . . .	18	»	19	20	19	»
Brandhout, per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 2 voeten breed	14	»	24	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koperen-munt berekend.

Te Samarang wordt de koijang á 28 pikols of 3500 ℔ gerekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Mei 14—Amerik. schip *Brooklijn*, G. Peirce, van Canton den 10den april, naar Hamburg.

Mei 18—Eng. brik *Colombia*, Scott, van Singapoera den 27sten april, naar Londen—brik *Nederlander*, Lloijd, van Batavia den 17den mei, naar Padang.

BATAVIA.

Aangekomen.

Mei 16—brik *Dorothea*, R. de St. Simon, van Grissee den 29sten april, passagiers, de heer J. F. Samuels en familie.

Mei 17—brik *Machluar*, Sech Sultan Badar Bin Abdulla, van Samarang den 10den mei—Eng. bark *Maria*, C. R. Mills, van Greenock den 12den december 1833.

Mei 18—Eng. bark *Standard*, J. Pelle, van Liverpool den 24sten december 1833—dito schip *John*, S. J. Lowe, van Soerabaija den 12den mei, passagiers, mevrouw Goldman en familie, en heer R. Rabinal—schip *Pekalongan*, TanIngbek, van Samarang den 10den dito.—brik *De Jonge Elizabeth*, H. de Wit, van Soerabaija den 11den dito, passagiers, de heeren J. E. de Sturler en F. Schneidewind.

Mei 19—schip *Boeroeng*, R. McIver, van Banjermassing den 11den mei.—schip *Java*, J. Y. van der Zweep, van Rotterdam den 28sten october 1833, passagiers, luitenant ter zee Jordan, de heer Meijer en familie, de heer Flaherty en familie, de heeren van der Lippe, Steijdler Abluszel, en mevrouw Lutkens.

Vertrokken.

Mei 16—schoener *Catharina Cornelia*, W. J. Dudman, naar Singapoera.

Mei 17—bark *Nederlander*, J. Lloijd, naar Padang, passagier, de heer J. Vipom.

Mei 19—brik *Patriot*, J. Clunies, naar Tjilatjap.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-brik *Orestes*; schepen Judul Barie, Generaal Chassé, Dortenaar, L'Esperance, Grace, Rosalie, De Johanna, Pekalongan, Boeroeng, Java; barken Samarangsche Vriend, De Jonge Wilhelmina; brikken De Twee Gebroeders, De Ondernemer, Johanna, Dorothea, Machlaar, De Jonge Elizabeth; schoeners Ladju, Goanhien, De Hoop op Welvaart, Carolina.—Eng. schepen Ladij East, Southworth, John; barken Maria, Standard.—Amerik. schip Providence.

SAMARANG.

Aangekomen.

Mei 11—bark *Theodora*, P. Berg, van Batavia en Tagal den 5den mei, met Zr. Ms. troepen, passagiers, de luitenant Huisers, 2de luitenant Ames, en de heeren van der Niepoort en Wentzels en familie.—bark *Mansoor*, Sech Aweet, van Banjermassing den 1sten dito.

Mei 12—bark *Sarah*, H. Batten, van Soerabaija en Bawean den 10den mei, passagier, de heer J. Burwitz.

Vertrokken.

Geene.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Mei 10—Zr. Ms. korvet *Ajax*, kapt.-luitenant M. L. Koops, van een kruistogt om de west.

Vertrokken.

Mei 10—bark *Sarah*, H. Batten, over Batavia naar Padang.

Mei 11—Eng. schip *John*, S. Lowe, over Batavia naar Cowes, passagiers, mevrouwen H. Goldman en C. A. Armstrong.

Mei 12—brik *De Jonge Elizabeth*, H. de Wit, over Batavia naar Rotterdam, passagiers, de heeren J. E. de Sturler en F. Schneidewind.

Mei 13—Arab. schip *Fatal Karim*, Sech Achmat, naar Banjermassing.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Ajax*, *Zwaluw*; schooners *Daphne*, *Windhond*; transport-boot *No. 4*; schepen Fatal Jawat, Jessij, Louisa; barken Zephijr, Fatalkair; brikken Alie Oesoer, Charlotta, Harriet, Margaretta Engeltina, Java; schooners Alcesta, Juzana, Diana, Dolphijn, Indus, Fox, Pollux.—Eng. brik Helen.—Amerik. schip Oglethorpe.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te BATAVIA, van den 17den tot en met den 20sten Mei.

AANVOER.

20 *Mei.* Van *Greenok*, met de Eng. bark *Maria*, *N. Miller.*
169 kisten en 57 balen lijnwaden en katoenen goederen, 18 vs. bier, 15 kn. wijn, 300 vs. verf, 14 vs. lijnolie, 10 do. terpentijnolie, 1 kist borstels, 1 do. lederwerken, 3 do. zijde goederen, 60 vs. spijkers, 4 kn. parapluien, 14 do. hoeden en petten, 4 do. kazen en hammen, 4 do. zalm, 22 ijzeren kisten, 10 pk. touwwerk, 6 vs. jagtkruid, 6 do. hagel; *Paterson en Comp.*
36 kisten gedrukte katoenen, *Morgan*, *Milbourn en Co.*
40 vaten drogerijen, 39 kn. en 8 balen lijnwaden, *Pitcairn*, *Slime en Co.*
33 balen en 50 kn. lijnwaden, *Douglas*, *Mackenzie en Co.*
3,175 staven zweedsch ijzer, 98 balen en 101 kn. lijnwaden, *Hamilton Gray en Co.*
113 kisten en 10 balen lijnwaden, 78 st. machinerien voor suikermolens, *Maclaine*, *Watson en Co.*
40 balen katoenen garens, *Order.*
152 balen en 74 kn. lijnwaden, bestemd voor *Singapoera.*

UITVOER.

17 *Mei.* Naar *Singapoera*, met de Ned. Ind. schoener *Catharina Cornelia*, *W. J. Dudman.*
900 picols tin, 250 do. lange peper, *Maclaine*, *Watson en Co.*
27 picols tin, 100 kld. jenever uit entrepôt, *Wilson*, *Smith en Co.*
52 leggers arak, 1 kist kazen, *Hardi en Anderson.*

17 *Dito.* Naar *Padang*, met de Ned. Ind. bark *Nederlander*, *J Lloyd.*
50 koijangs rijst, 34 kn. lijnwaden en gebatikte salendangs, kleedjes en doeken, 2 balen beng. lijnwaden, 25 kn. thee, 3 do. mizoa, 10 pic. gedroogde visch, 14 ijzeren pannen, 30 kld. jenever en diverse kramerijen, *Siauw Tong.*
7 kisten gebatikte doeken en salendangs, *Tan Kengtie.*
3 kisten gebatikte doeken, *Kouw Tjao.*
4 kisten opium, 260 pic. eng. ijzer, *Wilson*, *Smith en Co.*
8 kisten opium uit entrepôt, *F. N. H. M.*
4 kisten gebatikte doeken, 8 do. thee, 2 do. kramerijen, 24 pic. suiker en diverse kleinigheden, *Nio Tianko.*

In- en Uitvoer te SOERABAIJA, gedurende de maanden Januarij, Februarij en Maart 1834.

INVOER.

Van *Borneo*, onder Ned. vlag.
50 picols boombast, 15 do. sago, 66 rottingmatten en 23,000 bossen rottings.

Van *Ternate*, onder Ned. vlag.
9 korgies sarassa kleedjes, 8 doz. pallak doeken en 19 pic. oudkoper.

Van *Celebes*, onder Ned. vlag.
108 st. makassarsche kleedjes en ginghams, en *f* 4,000 koperenmunt.

Van *Riouw*, onder Ned. vlag.
408½ pic. gambier en 1,200 zilveren- spaansche-matten.

Van *Madura*, onder Ned vlag.
1426 st. madur. linnen en *f* 7,836 koperenmunt.

Van *Palembang*, onder Ned. vlag.
30 pic. rottings, 10 do. inl. medecijnen, 13 do. benzoin, 200 strengen inl. zijdegaren, 2 pic. was, 34 do. gedroogde garnalen, 14 do. spiauter, 1 do. palemb. tabak, 150 korg. palemb. sarongs en *f* 1,100 kopermunt.

Van de *Molukkos*, onder Ned. vlag.
1 pic. was, 7 katt. schildpad, 30 flesschen kaijoepoetieolie, 4 pic. wortelhout, 4 st. ambon. houten planken en *f* 20,000 koperenmunt.

Van *Makasser*, onder Ned. vlag.
64 katt. schildpad en *f* 800 koperenmunt.

UITVOER.

Naar *Borneo*, onder Ned. vlag.
5 vaten meel, 2 kisten roodewijn, 2 kelders jenever, 19 pic. klapperolie, 4 kisten chin. vuurwerk, 18 pic. suiker, 30 do. tamarinde, 3 do. komijnzaad, 21 do. gambier, 4 do. eng. ijzer, 850 strengen katoene garens, 22 ps. batt. sarongs, 21 korg. beng. lijnw. en katoenen goederen, 42 pic. siroop, 100 pakjes kandij suiker, 40 katt. staal, 10 stellen stalepannen en 2 pic. zweedsch ijzer.

Naar *Celebes*, onder Ned. vlag.
54⅜ koijang rijst, 50 kisten amer. zeep, 32 halve kistjes man. sigaren, 44 ps. hoeden, 200 st. eur. lijnw en katt. goederen, 40 kelders jenever, 20 kistjes roodewijn, 12 doz. fl. maderawijn, 10 do. brandewijn, 10 do. azijn, 15 vaten meel, 25 vaatjes boter, 25 hammen, 3 doz. fless. gardemom, 100 doz. scharen, 10 pic. ijzer, 4 kisten amfioen (benares) (uit het entrepôt), 36 korg beng. lijnwaden, 12 doz. europ. doeken, 35 do. nagemaakte kust doeken, 30 pic. ijzere spijkers, 120,000 strengen katoene garen, 330 pr. laarsen, schoenen en muilen, 20 kistep jav. anijs, 3 pic. kom. zaad, 3½ pic. koperdraad, 50 ps. strooheden, 2,800 do. kapmessen, 6 pic. jarakolie, 250 ps. papiere paijongs, 20 kisten thee, 3 pic. kandij suiker, 25 do. poeder suiker, 108½ do. balie tabak, 6 do. lood in blokken, 1 do. sardolie, en *f* 600 zilverenmunt.

Naar *Madura*, onder Ned. vlag.
28½ pic. jav. tabak, 6,720 ps. jav. aardewerk, 296 pic. kapas, 9 doz. zokken, 71 kistjes thee, 4 kisten chin. vuurwerk, 36 marok. leder, 1 kist roodewijn, 4 kelders jenever, 4 doz. brandewijn, 19 pic. suiker, 2 vaten meel, 10 st. ned. chitzen, 3 st. zijde stoffen, 24 ps. zijde doeken, 24 ellen flaweel, 9 doz. maderawijn, 2 halve manden miner. water, 1½ pic. gambier, 30 do. chin. medecijnen, 142 koij. rijst, 202½ amat padij, 1½ korg. batt. kleedjes, 1 kistje offer pitten, 13 vaatjes boter, 1 pic. jap. papier, 24 st. blw. moeris linnen, 9 pic. klapperolie, 143½ do. zout, 29 ps. sarassa kleedjes, 10 riemen holl. papier, 20 kistjes eau de cologne, 60 ellen roodgrijn, 22 katt. was, 2 kistjes likeuren, 1 balie soija, 14 doz. bier, 4 st. wit eur. linnen, 16½ doz. eur. chitzen, 7 do. eur. doeken en 14 st. beng. chitzen.

Naar de *Molukkos*, onder Ned. vlag.
4 korg. gedrukte sarongs, 67 do. beng. chitzen, 222 st. blaauw salemporis, 147 do. jav. ginghams, 9,421 do. eur. lijnw. en kat. goederen, 5,830 ps beng. lijnw. 9 korg. batt. kleedjes, 2½ do. batt. doeken, 41 do. jav. grijs linnen, 2½ rol chin. zijde stoffen, 9 doz. gecoul. doeken, 22½ korg. nangkings linnen, 61 st. geverfde jav. linnen, 11 ellen laken, 56 ps. zijde doeken, 18 st. frans. chitzen, 472 doz. eur. doeken, 23 korg. jav. sarongs, 118½ do. jav. doeken, 18½ do. suman. sarongs, 100 ellen fluweel, 2,173 pr. laarsen, schoenen en muilen, 436 kisten thee, 17½ pic. kandij suiker, 194 stellen stalepannen, 120 pic. eng. ijzer, 15 tonnen zout vleesch, 40 doz. wijnglazen, 359 doz. boslemmermessen, 42½ leggers en 13 kelders arak, 44½ pic. poeder suiker, 33 do. koffij, 46 doz borden, 250 ps. kaazen, 171 doz. glazen in soorten, 20 houte klokken, 162½ doz. scharen, 8 doz. valsche coralen, 15 zakken hagels, 2 vaten en 81 kisten roodewijn, 2 vaten bier azijn, 69 doz. brandewijn, 37 do. rhijnwijn, 57 vaten meel, 81 vaatjes boter, 73 kisten jav. anijs, 71 fless. gardemon, 51 kisten lengking, 83 st. bokken leder, 23 pic. koperwerk, 42 st. koehuiden, 10 kistjes reuk zeep, 10 hammen, 4 riemen holl. papier, 29 kisten man. sigaren, 19 doz. messen en vorken, 5½ pic. koperdraad, 119 do. gambier, 39 fless. eau de lavende, 165 pic. tamarinde, 107 kistjes amerik. zeep, 644 koij. rijst, 553 pakjes chin. speelkaarten, 15 doz. stoelen, 14,600 ps. smeerkaarsen, 707,000 ps. jav. sigaren, 22 pic. katjang, 6 kelders soija, 29 pic. jav. tabak, 4 kisten macao papier, 1,355 ps. pap. paijongs, 1 kist benares amfioen (uit het entrepôt), 1 korg. beng. kleedjes, 2,688 ps. ned. doeken, 39 korg. suman. ginghams, 19 doz. zokken, 5 do. servetten, 33 korg jav. kleedjes, 35 st. doerias, 48 pd. eur. naaigaren, 400 ps. planken, 63 pic. suiker, 36 keld. jenever, 28 pic. inl. katoene garen, 52 fl. eau de cologne, 11 doz. lampglazen, 235 doz. wijn en water glazen, 15 rollen braam doeken, 5 doz. bier, 39 stellen thee serviesen, 36,000 ps. jav. aardewerk, 37 do. parapluies, 20 do. sto pen, 10 st. kastor hoeden, 12 drankkistjes, 22 doz. kopjes en schoteltjes, 5 kistjes rozijnen, 10 st. ginghams ned., 1 rol zijdestof, 4½ korg. beng linnen, 18 st. spreijen, 1 tafelservies, 2 vaten jarakolie, 5 pic. inl. medecijnen, 100 st. jav. blikwerk, 3 pic. koriandenzaad, 138,860 st. ledige olie flesschen, 150 ledige kisten, 16 vaatjes zuurkool, 2 kistjes valsch gouddraad.

Naar *Makasser*, onder Ned. vlag.
30 koij. rijst, 28½ pic tabak, 100 keld jenever, 100 kistjes amerik zeep, 30 do. man. sigaren, 100 pic. eng ijzer, 15 vaten meel, 20 leggers arak, 22 kisten roodewijn, 16 vaatjes boter, 1 kistje speelgoed, 2 do. benares amfioen (uit het entrepôt).

Naar *Padang*, onder Ned. vlag.
6 korg. suman. sarongs, 16 ps. kaazen, *f* 6,656 goud en zilvergeld, *f* 1,980 staafgoud en vreemde muntspecien.

Naar *Balie*, onder Ned. vlag.
250 pakjes chin. speelkaarten, 75 st. eng. chitzen, 18 korg. jav. slendangs, 5 kistjes valsch gouddraad, 14 korg jav. hoofddoeken, 12 do. beng. chitzen, 200 pic. eng. ijzer, 38 st. eur. witlinnen, 50 stellen stalen pannen, 8 pic. kandij suiker, 6,120 fless. jav. anijs, 330 ps ledige balies, 1 kist levantsche en 6 kisten benares amfioen (uit het entrepôt) 22 st. geverfde jav linnen, 15 korg gedrukte sarongs, 10 do. ned. doeken, 42 st. eur. chitzen, 4 do. doerias, 10 korg. ginghams, 122 pic. zweedsch ijzer, 2,400 st. ampolappen, 2 vaatjes en 54 pic. staal, 53 do gambier, 6 do ambalogam, 10 do. suiker, 90 ps. chin. karaffen, 1 pic. muweztijde, 25 kisten thee, 50 pic. jarakolie, 430 pakken offerpapier, 2 kelders jenever, 45 doz. bokken hiuid, papieren en 2 kisten levantsche en 3 do. benares amfioen (uit het entrepôt).

B. beteekent: balen, pic. picols, kn. kisten, ks. kistjes, koij. koijangs, kg. korgies, vn. vaten, vs. vaatjes, kd. kardinjes, md. manden, kr. kruikes, pp. pijpen, ok. oxhoofden, stv. staven, st. stuks, bs. bossen, dz. dozijn, lg. leggers, pd. ponden, str. strengen, el. ellen, kld. kelders, rn. realen, zk. zakken, pk. pakken, th. thail, kar. karaat, katt. katties, fl. flesschen.

SCHEPEN in LADING te BATAVIA.

Naar Rotterdam,	Ned.	brik	*Johanna*, *Bergman.*
„ „	„	„	*Jonge Elizabeth*, *de Wit.*
„ „	„	schip	*Sumatra*, *Mathij.*
„ Amsterdam,	Ned.		*Johanna*, *Maalstede.*
„ Makasser,	Ind.	schoen.	*Ladju*, *Theis.*
„ Engeland,	Eng.	bark	*Lady East*, *Strachan.*
„ China,	Amer.	schip	*Providence*, *Martin.*

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.